

VELO CLUB DE ZEEMEEUW OOSTENDE (deel 6)

door Michel CAPON

De naam MAES was een begrip in de vooroorlogse wielersport. Liefst vier West-Vlaamse renners

droegen die naam: Sylveer MAES (Zevokote)
Romain MAES (Zerkegem)
Pol MAES (Bredene)
Maurits MAES (Snaaskerke)

Alleen Pol was een ver familielid van Sylveer, zodat de fiets en de puike prestaties de enige band waren tussen het viertal. Daarbij waren ze allen lid van Velo Club De Zeemeeuw Oostende.

Op Paasmaandag van 1936 waren ze alle vier onder ruime belangstelling aangetreden in de Oostendse wielersbaan: een unicum in het wielergebeuren.

We zullen deze renners in voornoemde volgorde verder belichten.

SYLVEER MAES

Werd op 27 augustus 1909 te Zevokote, Kapellestraat 3, geboren onder de benaming Sylvester, Sylverius (48). Hij was de jongste van tien. Zijn vader, Petrus Paulus, was landbouwwerkman op hofsteden in de omgeving; daarbij bewerkte hij nog een stukje land om te overleven, wat toen gebruikelijk was. Zijn moeder, Octavie VIAENE (Zevokote 18/05/1872-09/02/1933) was speldewerkster en uitbaatster van een stamineetje, rechtover de waterpomp van Zevokote, genaamd "Bij Maes", later omgevormd tot "Sportwereld". Het café was gelegen in de Kapellestraat 3, thans Zevokotestraat 49 en omgebouwd tot privé-woning.

Na de oorlog 1914-1918 verdiende vader MAES zijn brood in de voormalige frontstreek, waar hij puinhopen hielp opruimen en huizen weder opbouwen. Dat dit zware labuur geen moordende invloed op zijn gestel uitoefende, hiervan leverden de MAESEN het overtuigend bewijs: Sylveers vader Petrus, zowel als zijn grootvader Carolus, overleden in hun 93^e levensjaar (49).

Volgens moeder Octavie blonk Sylveer in zijn vel en had daarbij schitterende blinkende ogen. De toekomst van Sylveer stond toen nog vast: koewachter spelen en werken bij de boeren van Zevokote voor 5 Fr. per maand. Als 10-jarige knaap had hij leren fietsen op een verlaten Duitse velo, die hij "ergens te velde" gevonden had.

De koppige jonge kerel ging op een vrij koude oktoberdag van 1927 – hij was toen 18 jaar – stiekem rijden in een dorpskoers "voor alle renners" in Sint-Pieterskapelle. Hij versloeg daar iedereen, zelfs zijn bekende dorpsgenoot Honoré DEBRUYNE, de toenmalige lokale koning. Sylveer durfde bijna niet naar huis gaan, want niemand wist dat hij gekoerst had. Dit voorval werd echter een keerpunt: Sylveer was koewachter-landarbeider af en zou proberen te koersen.

Het jaar daarop ontfermde de familie MARES, van de rijwielfabriek JUPITER, Kerkstraat 28 Oostende, zich over Sylveer. Hij werd opgeleid als rijwielmekaniker en kreeg zelfs een koersfiets ten geschenke. Het was Gentiel MARES die Sylveer MAES lanceerde in de wielersport. Gentiel steunde Sylveer zowel financieel als materieel. Beiden bleven verder zeer goede vrienden.

Sylveer MAES werd beroepsrenner in juni 1932. Hij won op overtuigende wijze het kampioenschap van West-Vlaanderen veldrijden te Menen. Onmiddellijk daarop werd hij door het Franse merk

ALCYON aangeworven. In het Internationaal Cyclo-cross criterium van 05 februari 1933 te Parijs, dat beschouwd werd als het officieus wereldkampioenschap, werd hij glansrijk laureaat (in dezelfde discipline was hij reeds kampioen van De Zeemeeuw geworden in de jaren 1929 en 1931). Sylveer vierde nochtans de grote doorbraak een paar weken later met zijn zege in het Paasderby Parijs-Roubaix.

Sylveer als Ronderenner

Vóór alles werd Sylveer MAES een Ronderenner. De Ronde van Frankrijk was voor hem weggelegd. Hij beschikte over een goede gezondheid en een sterk weerstandsvermogen. Tevens was hij een buitengewone goede slaper. Dit was zijn grootste gave. Daarbij kon hij zijn krachten bijzonder goed doseren.

1934: Zijn eerste Ronde van Frankrijk. Hij was niet opgenomen in de Belgische ploeg en startte als "isolé" of afzonderlijke, dus zonder ploegmaats. Niettemin won hij de laatste rit Caen-Parijs en werd onverwacht 8ste in de eindstand; tevens 2e als afzonderlijke.

1935: Opnieuw moet Sylveer als individueel starten. Na de 1e rit wordt hij als plaatsvervanger in de nationale ploeg opgenomen. Hij wint een bergrit over 325 km. en wordt 4^e in het eindklassement. Daarbij helpt hij de andere Zeemeeuwrenner, Romain MAES, aan de overwinning.

1936: Sylveer MAES won deze tour met een overweldigend meesterschap. Hij won maar liefst vier ritten. Op de dag van de aankomst te Parijs werd zijn tweede zoon Emmanuël geboren. Sylveer MAES was de renner die, vóór W.O. II, de snelste tijdrif in de Tour ooit heeft gereden en gewonnen. In 1936 liet hij in de ploegentijdrif over 52 km. tussen Nîmes en Montpellier het hoogste gemiddelde van 44,881 km. afklokken.

Inrichter DESGRANGE heeft die ploegentijdritten in 1935, 1936 en 1937 laten verrijden. De snelste man van de snelste ploeg werd individueel etappewinnaar.

1937: In dat jaar leek Sylveer weer op weg naar de eindoverwinning. In de 9^e rit veroverde hij de gele trui, maar dat zette kwaad bloed bij de Fransen. Vanaf de Pyreneeën zijn er talrijke onregelmatigheden ten voordele van de Fransman Roger LAPEBIE, resultaat van het Franse chauvinisme. In La Rochelle liep het ongenoegen zo hoog op dat besloten werd tot de massale opgave van de Belgische ploeg. Er dienden nog slechts vier ritten te worden verreden (50).

1938: 14e in het eindklassement.

1939: Grandioos winnaar met twee ritzeges. Even leek het erop dat VIETTO de strijd in zijn voordeel zou beslechten, maar in de Alpen sloeg Sylveer toe. Hij reed René VIETTO op een half uur achterstand.

Wielersjournalist Achiel VAN DEN BROECK omschreef Sylveers exuberante zege als volgt:

"Sylveer MAES begon vanaf Toulouse felle kritiek te krijgen, omdat hij defensief reed. Maar Sylveer was niet van zijn stuk te brengen. Hij reed volgens een vastgelegd plan en 's morgens vóór het vertrek van Digne-Briançon (Alpenbergrif mc) zegde hij tegen Willem Van Wijnendaele (Sportwereld mc): 'Vandaag win ik de ronde, ik en niemand anders. En nog wel op den Izouard'. En zo gebeurde het. Na een eerste demarrage kwam VIETTO terug. Sylveer bezag hem zeer doordringend en demarreerde een tweede maal. De Fransman kwam tot op twee lengten....en zakte ineen. Hij verloor in die rit circa 20 minuten.

Dààr, op de vastgesteld plaats, op het vastgestelde uur, won Sylveer zijn ronde! Van zelfzekerheid gesproken!” (51).

Zeemeeuwrenner Sylveer MAES zal ook de geschiedenis ingaan als de renner die de eerste bergtjodrit van de Ronde won. Het gebeurde op de flanken van de Iseran in 1939. Hij versloeg zijn landgenoot Ward VISSERS met 4 minuten en de Franse favoriet René VIETTO met bijna 10 minuten.

1940-1945: Zoals voor zoveel renners heeft W.O. II de carrière van Sylveer MAES gedwarsboomd.

1947: Sylveer wordt aangeduid voor de Ronde van Frankrijk, maar wegens gezondheidsredenen kon hij niet starten.

Wordt 5e in de Ronde van Italië en wordt 25e in de Ronde van Zwitserland.

Aan de opsteller van deze bijdrage heeft Sylveer zelf, in zijn uitbating TOURMALET te Gistel, verteld dat hij de klimmersstiel geleerd heeft van de Franse renner Antonin MANGE (52). Toen Sylveer voor het eerst in 1934 naar de Ronde van Frankrijk vertrok, als afzonderlijke, had hij nog nooit in de bergen gereden. Als MANGE stopte om zijn wiel te draaien dan stopte ook Sylveer en deed het hem na.

Als winnaar van de Tour de France 1936 en 1939 was hij de enige renner die won zowel zonder als met een dédérailleur”. Het versnellingsapparaat bestond nochtans al een tijdje, maar werd door Tourbaas Henri DESGRANGE verboden. Pas in 1937 werd het toegelaten. Daarvóór hadden de renners langs weerszijden één kamwiel. Vooraleer men aan een beklimming begon, haalde men het wiel uit, om de ketting op het passende verzet te leggen.

Sylveer als mens

Sylveer MAES had de bijnaam van “Lepe Peer”, omdat hij zo slim en sluw was bij het koersgebeuren. Atletisch was hij 1,70 m. groot en woog 70 kg. Gedurende zijn rennersloopbaan was Sylveer bekend als een levensoptimist en een lacher. Hijzelf kenschetste dit met een gezegde dat hij meermaals heeft gebruikt: “Ik ben een echt type van het lachende Zevekote, dat juist een handdoek groot is”.

Met de oorlog van 1940 ging ook de mobilisatie gepaard: 9 maanden mobilisatie en 14 dagen krijgsgevangenschap.

Na de oorlog was de snee er voor de 36-jarige een beetje af. Sylveer werd nog wel vijfde in de Ronde van Italië, maar startte wegens een zweer op het zitvlak niet meer in de Ronde van Frankrijk. Hij ging 38 jaar worden. Na de Waalse Pijl (14^e) in 1948 hing hij de fiets aan de haak. Hij was toen nagenoeg 39 jaar oud.

In 1948 werd hij technisch leider van de nationale ploeg in de Tour de France en vervulde die functie gedurende enkele jaren met wisselend succes. Van 1957 tot kort vóór zijn overlijden fungeerde hij als sportafgevaardigde bij de B.W.B. (Belgische Wielrijdersbond).

Benevens het beroep van wielrenner heeft Sylveer MAES, samen met zijn vrouw Alice STUBBE, een horecazaak te Gistel uitgebaat. Begin 1935 had het echtpaar MAES bouwgrond gekocht op de hoek van de Torhoutse Baan en de Nieuwpoortsesteenweg te Gistel. Onmiddellijk werd overgegaan tot de bouw van een caféuitbating. In 1936 werd het café “Bij Sylveer Maes” plechtig geopend. Na zijn fameuse Tour de France overwinning van 1936 werd de naam omgevormd tot “Tourmalet”. Over die periode weten de oudere inwoners van Gistel het volgende mede te geven: “De mensen

kwamen toen op twee plaatsen in Gistel op bedevaart, naar Godelieve en naar de "Tourmalet" bij Sylveer Maes".

In 1958 werd de zaak overgelaten aan zijn oudste zoon, Michel MAES en echtgenote Anny DEVRIENDT, die de exploitatie tot 1971 runden.

Sylveer MAES overleed in het Heilig Hartziekenhuis te Oostende op 5 december 1966 op de vroege leeftijd van 57 jaar. De eminente journalist, Karel VAN WIJNENDAELE, omschreef Sylveer als volgt: "Sylveer MAES was geen meneer, maar een werkman die al fietsend meneer geworden is".

Verwijzingen:

(48) Ghestella 1983, blz. 175.

(49) Petrus Paulus MAES (vader van Sylveer):

° Zande 16/04/1867

+ Gistel 25/06/1960

Karel MAES (grootvader van Sylveer)

° Vladslø 02/09/1834

+ Zande 05/04/1928

(Ghestella 1983, blz. 175).

(50) Sylveer MAES was de 3^e renner die met de gele trui omgord in de Tour opgaf. Vóór hem, in 1927, Francis PELISSIER, in de 6^e rit, wegens verwaarloosde longontsteking en in 1929 FONTAN, in de 10^e rit, wegens vorkbreuk.

(51) Geschiedenis van de Ronde van Frankrijk, blz. 104.

(52) Antonin MANGE: winnaar van de Tour 1931 en 1934. In datzelfde jaar werd de eerste individuele tijdrit in de Ronde van Frankrijk tussen La Roche-sur-Yon en Nantes afgewerkt. Winnaar werd MANGE.

Verdere bronnen: - archief Amedée GEVAERT
- eigen archief

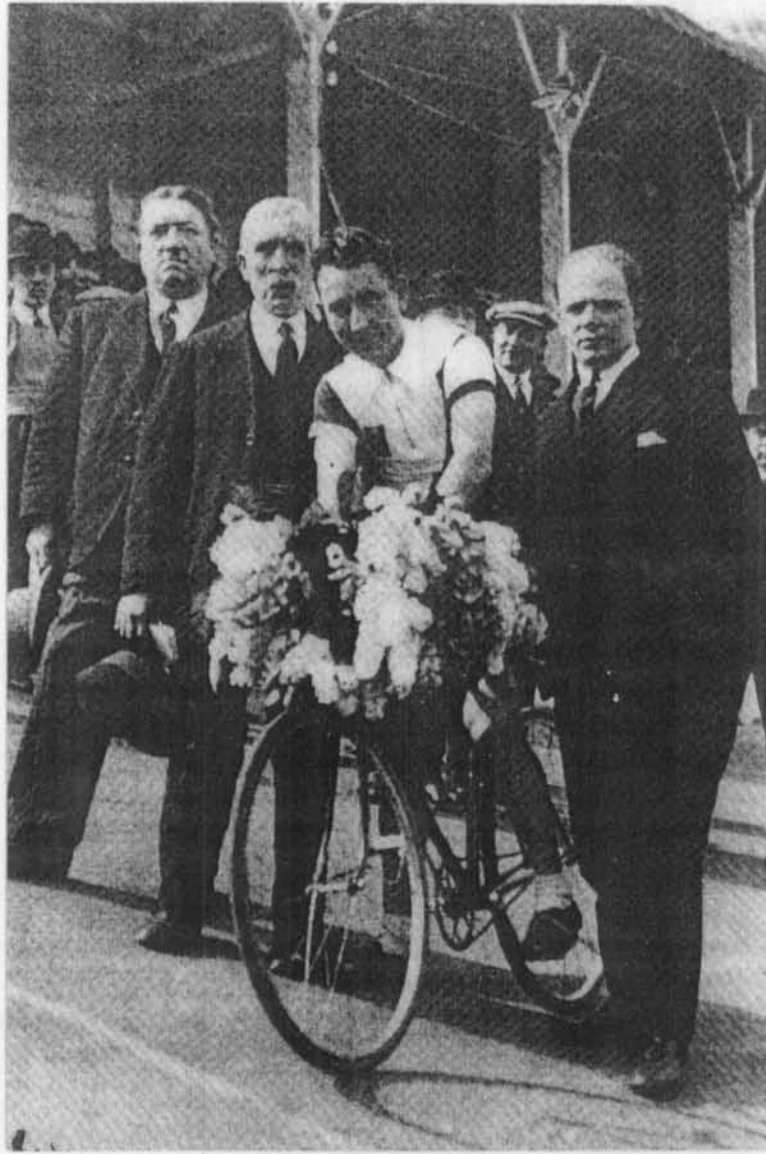
Velodroom Oostende 1931.

Van links naar rechts: Verzorger – Zeemeeuwrenner Sylveer MAES (met trui Kampioen van Vlaanderen Onafhankelijk) – DEVOCHT – André MARES (Gistel)

16/04/1933: Parijs-Roubaix.

Aankomst van Sylveer MAES in de Avenue des Villas. Bemerkt de overtuigende zege van Sylveer op zijn medevluchter Julien VERVAECKE (Dadizele). Sylveer was toen nog maar 23 jaar.

23/04/1933. Wielersbaan Oostende.

Sylveer MAES wordt in de bloemen gezet ingevolge zijn overwinning in Parijs-Roubaix. Van links naar rechts: Marcel VANISACKER (schatbewaarder V.C. De Zeemeeuw) – Pieter MAES (vader van Sylveer) – Sylveer MAES – Remi VANBELLEGHEM (voorzitter V.C. De Zeemeeuw). Achteraan: boven de linkerschouder van Sylveer met bolhoed: Gentiel MARES – Leon HINDRYCKX (stichter V.C. De Zeemeeuw) – uiterst rechts (half) Georges Mares (fietsenhandelaar van Gistel)

1939: interview met Sylvère MAES, na zijn memorabele zege in de 15e etappe van de Tour Digne-Briançon, met de beklimming van de Izoard

Hij reed de Franse favoriet en gele truidrager, René VIETTO, op 19 minuten. Vóór het vertrek had Sylvère aan de Vlaamse journalisten aangekondigd: "Vandaag win ik de Ronde, ik en niemand anders, en nog wel op de Izoard". (Izoard: col behorende tot de Alpen. De top bevindt zich op 2.361 meter. Gemiddeld stijgingpercentage richting Briançon: 5,6 %, laatste 12 km. 7,7 %)